

Besluitvorming in bewonersinitiatieven van formeel tot informeel

Dit product is ontwikkeld vanuit praktijkgericht onderzoek van GGD Flevoland en de lectoraten Urban Innovation en Klantenperspectief in Ondersteuning en Zorg van Windesheim. Samen met bewonersinitiatieven Wooncoöperatie De BinnenHaven en Voorzorgcirkels Almere is onderzocht hoe deze initiatieven bijdragen aan langer zelfstandig thuis wonen van ouderen.

“Hoe verloopt besluitvorming in bewonersinitiatieven gericht op de leefomgeving van ouderen?”

Initiatiefnemers aanmoedigen om besluitvorming bewust te organiseren

Structuur van besluitvorming

Bewonersinitiatieven werken vaak volgens het *sociocratische principe*. Dat betekent dat iedereen binnen het initiatief mag meebeslissen, ongeacht hun rol. Dit is anders dan bij democratie, waar gekozen vertegenwoordigers beslissen namens anderen. Daardoor is het nemen van besluiten binnen bewonersinitiatieven een actief proces en soms best ingewikkeld.

Formeel

In de BinnenHaven worden besluiten genomen tijdens de algemene ledenvergadering. Het bestuur doet een voorstel en de leden stemmen. Werkgroepen leveren ideeën en thema's aan, waarbij ieders stem even zwaar telt. De reglementscommissie zorgt voor het bijwerken van de statuten en regels.

Informeel

Voorzorgcirkels werken met een informele manier van besluiten nemen. Er is geen officieel bestuur; afspraken over zorg en compensatie staan per cirkel op een afsprakenlijst. Inspraak is makkelijk geregeld via e-mail of tijdens de buurtkoffie. Toch worden de initiatiefnemers vaak gezien als 'informele leiders'.

“Nu de werkgroepen groeien, komt er meer kennis, meer mondigheid en meer input.”

- Lid van Wooncoöperatie De BinnenHaven

Besluitvormingsproces

Collectieve besluitvorming binnen bewonersinitiatieven kan twee doelen hebben: Het bereiken van consent (er zijn geen gegronde bezwaren) vanwege de voortgang, of het bereiken van consensus (iedereen is volledig akkoord) bij besluiten die volledige instemming nodig hebben.

Consent

Besluitvorming volgens het consent-model kent meerdere stappen:

1. Beeldvorming - waar gaat het over?
2. Meningsvorming - wat vinden we ervan?
3. Verdieping - waar vind je elkaar?
4. Besluitvorming - wat spreken we af?

Deze stappen hoeven niet allemaal tegelijk, het kan een proces zijn dat langer duurt.

Consensus

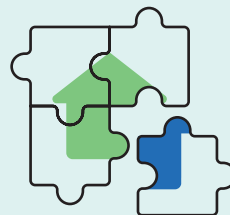
Bij besluiten op basis van consensus is het proces minder strak geregeld en vraagt het actieve inzet van iedereen. In de Voorzorgcirkels gebeurt dit op een informele manier, binnen vooraf gemaakte afspraken.

Bouwblokken van 'goede' besluitvorming

Creëer een veilige en open cultuur

Wanneer iedereen zich vrij voelt om ideeën en bezwaren te uiten, kunnen besluiten samen worden genomen en voelt men zich betrokken.

Werk aan een gedeelde visie

Zorg voor een duidelijke en gezamenlijke visie binnen het besluitvormingsproces, zodat iedereen weet hoe besluiten worden genomen.

Houd rekening met groepsdynamiek en communicatieverschillen

Bewust omgaan met verschillende karakters en communicatiestijlen helpt om misverstanden te voorkomen.

Pas de methode aan op het onderwerp

Kies voor een praktische werkwijze als snelheid nodig is en een inclusieve aanpak als het onderwerp impact heeft op de hele groep.

Gedeelde uitdagingen

Balans tussen snelheid en zorgvuldigheid

Soms is snel handelen nodig om voortgang te maken, maar het besluitvormingsproces moet zorgvuldig en inclusief blijven. Dit vraagt een flexibele benadering.

Frictie door een kenniskloof

Nieuwe leden willen meedenken en invloed uitoefenen, daarom is het belangrijk om iedereen op hetzelfde niveau van kennis en betrokkenheid te brengen.

Samen leren van besluitvorming

Het gebruik van andere besluitvormingsmethoden gebaseerd op het idee van sociocratie, vraagt om het creëren van tijd en ruimte om als groep te wennen aan een andere methode.

Wil je meer informatie en andere publicaties lezen? Scan dan de QR-code.

Kansen voor praktijkpartners

Wijkprofessionals kunnen ondersteunen bij spanningen in besluitvormingsprocessen. Zorg daarbij voor een goede balans tussen begeleiding en ruimte, zodat buurtbewoners het eigenaarschap behouden.

Dit product is ontwikkeld binnen het project 'Bewonersinitiatieven in de leefomgeving voor langer gezond thuis wonen door ouderen in Flevoland'. GGD Flevoland en Hogeschool Windesheim werkten hierin samen, met steun van ZonMW. De Almeerse initiatieven De BinnenHaven en de Voorzorgcirkels speelden een centrale rol.